

SVETLOBA IN ZVOK UJETA V PROSTOR PIRANA

V zgodovinskem jedru mesta Piran se je 13. decembra, podrobneje na dan, ko goduje sv. Lucija, že petič v zimski sezoni dogodil čaroben preplet svetlobe, zvokov, prostora in dišav – ujet v dogodku *Čarobne točke*. Dogodek je zasnovala krajinska arhitektka Romana Kačič iz Zavoda za krajino, kulturo in umetnost ABAKKUM, ob podpori Občine Piran, v sklopu promocijskih projektov in Slovensko-Švedskega društva.

Čarobne točke je dogodek, ki vsako leto poteka v eni od piranskih ulic in želi obiskovalcem na dan, ko ima svetloba poseben pomen, prikazati vsebino mestnega jedra v drugačni perspektivi. Cilj dogodka je, da se ob zvočni in svetlobni interpretaciji vsebin izbrane ulice fizični prostor doživlja večplastno, enkratno in neponovljivo. Dogodek je rezultat procesa in sodelovanja različnih oseb, kjer vsak na temo luči ali zvoka vplete v dogodek delček lastne interpretacije ulice. Ravno ta različnost sodelujočih, ki soustvarijo skupen dogodek, daje dogodku bogastvo in toplino. Letos je bila čarobnost Pirana z edinstvenim prepletom zvoka, svetlobe in dišav ujeta v čarobnih točkah na Bolniški ulici.

Odkrivanje zvočnih vsebin ulice se je pričelo s poslušanjem avtorske elektronske glasbe Žige Fabbro, ki je z zvokom prikazala dožemanje arhitekturnih elementov v prostoru, ki sami po sebi niso imponentni, imponentna pa je njihova vsebina – nekdanja mrtvašnica in *smrtno nevarna* transformacijska postaja. Vstop v Bolniško ulico je bil tako oblikovan z zvočnim portalom, z glasbo navezano na temačno vsebino je občinstvo lahko začutilo avtorjev pogled na koncept smrti, saj je ne jemlje kot konec, ampak kot začetek nečesa novega “Klic glasov”. Pri oblikovanju zvoka za trafo postajo “Ko pride Mario” se je Žiga asociiral na eno izmed prvih, še vedno aktualnih računalniških igric *Super Mario*. Prežeti z zvokom smo vstopili v gimnazijski vrt, kjer so deklice Nina, Sara, Amelie in Alina izza bambusove živice, s prej nikoli slišnimi zvoki, preganjale tesnobo in temò. Dijaki piranske gimnazije Maj, Laura, Sara, Zala, Jan, Emma, Vasja in Emran so iz razsvetljenih oken v osmih različnih jezikih recitirali slovenske frazeme na tematiko svetlobe. Tako so s pomočjo sv. Lucije, letos je to bila Mojca Fabbro, razsvetlili hram učenosti izven klasičnega pouka in za trenutek postali del mesta.

V nadaljevanju so obiskovalci lahko doživeli melodijo zvonov cerkve sv. Frančiška, ki jo je izven običajnega urnika sprožil brat Robert Horvat, nato pa so prisluhnili opisu občutkov s strani Zorice Mužinič, ki živi v hiši, kjer je ena izmed sten hkrati tudi stena zvonika in je zato

prežeta z zvočnimi vibracijami. Gianni Collori, ki živi v isti hiši in je član nekdanje pop rock skupine *Faraoni* je za obiskovalce pripravil pesem *Hush*, s katero so leta 1967 v Tivoliju kot predskupina Kamaleonov zasloveli. Glasba in nekaj slik iz sedemdesetih, projiciranih v prostorih gimnazije, so omogočili spoznati imidž nekdanje skupine, predvsem pa njihovo mladost in glasbeni uspeh. Iz gimnazijskega vrta smo se spustili po ulici, dokler nas ni ustavil zvok vode, kjer so deklice uprizarjale pitje vode iz dlani, na mestu nekdanjega pitnika, ki je mesto oskrboval s pitno vodo.

Nato smo vstopili v nežno svetlobno tančico, odeto cerkvico Marije Snežne iz 15. stoletja, kjer so piranski pevci Slavica, Gina, Mimi – ki v tej cerkvici redno prepeva že 50 let –, Martina in Mirko s petjem adventnih pesmi dodali cerkvici posebno toplino. Očarani od pesmi smo nadaljevali pot po ulici in vstopili skozi navidezna mestna vrata pod visečo gotsko hišo, ki so jih z gibanjem in zvokom, pod vodstvom Samante Kobal uprizorila dekleta iz *Gremo se gledališče*. Velika papirnata lutka, ki jo je obesila Neda, je kot nem čuvaj označevala njeno okno nad obokom. Sledil je ogled *Bed & breakfast Memento*, kjer je skozi detajle in atmosfero bilo moč začutiti zgodbo družine ter njihovo tesno povezavo s fotografiranjem. Vsekakor se nam je obisk vtisnil v spomin tudi zaradi razstavljenih fotoaparatorov nekdanjega fotografskega studia *Foto Piran* od Marjana in Anamarije Tomšič ter zaradi velike kruhove pletenice, ki smo jo dobili v dar.

Pot se je nato nadaljevala proti trgu pred cerkvijo sv. Frančiška, osvetljenem s svetili, ki so jih izdelali otroci Anisa, Teodora in Kristina v Epicentru Piran. Prisotni so, skozi projekcijo ljubiteljske zbirke starih fotografij nekoč Pirančana Igorja Štibilja, podoživeli nekdanjo podobo in čarobnost Bolniške ulice, katera mu je še posebno blizu. Seznanili so se tudi z vsebino Inštituta za arheologijo in dediščino, z utrinki, povezanih s proučevanjem nekdanjih svetil ter samo zgodovino stavbe, v kateri domuje Inštitut. V minoritski cerkvi sv. Frančiška Asiškega, ki letos obeležuje 700-letnico, osvetljeni s svetlobo sveč in v tišini, so si obiskovalci na prazni steni, kjer bi sicer morala viseti Carpaccieva slika, ogledali animacijo Vesne Makarov, ki prikazuje Carpaccievo sliko *Marija na prestolu z Detetom in šestimi svetniki*. Animacija, ki prikazuje pojav in izginotje slike, je med obiskovalci, tako kot lani, ponovno obudila upanje, da se bo slika nekoč le vrnila na svoje prvotno mesto, vendar je bilo to upanje letos, za razliko lanskega, nekoliko tišje. Z decembrom se namreč končuje Carpaccievo leto, leto obeležitve 500-letnice nastanka slike in leto v katerem se je zvrstilo

mного posvetov, ki so poudarjali pomen slike ter njenega avtorja za samo mesto Piran z zgodovinskega, umetniškega in restavratorskega vidika. Iz cerkve je pot vodila do križnega hodnika, kjer nam je plesalec Srečko Blas uprizoril ples na Vivaldijevo skladbo, 1. stavka *Zime*. Plesalec je s kontaktnim plesom iskal odnos med baročno glasbeno kompozicijo ter zgodnje baročno arhitekturno kompozicijo križnega hodnika.

Dogodek se je ob izbranih dišavah in okusih zaključil v cerkvi sv. Katarine, kjer so obiskovalci lahko simbolično posejali božično žito, v upanju na novo prihajajočo leto polno življenja in novih priložnosti.

Izkušnjo Bolniške ulice, kot so jo doživeli obiskovalci med *Čarobnimi točkami*, je nemogoče podoživeti v celoti, lahko pa si s poslušanjem avdio posnetka glasbe Žige Fabbro, “Klic glasov” in “Ko pride Mario” na soundcloud.com narejenega za zvočni portal v začetku Bolniške ulice, po lastni domišljiji delček izkušnje pričarate sami.

Avtorice članka

Mojca Fabbro, Romana Kačič, Josephine Mair